

AKADEMIK

Spravodajca
Akadémie ozbrojených síl
generála
Milana Rastislava Štefánika

Ročník XIX. číslo 8
Akademický rok 2022/2023
mesačník - 10 vydání ročně

Vydavateľ:

Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Demánová 393
031 01 Liptovský Mikuláš
www.aos.sk
IČO 37 910 337

Redakčná rada:

plk Ing. Martin CHOVANEC, PhD.
- predseda
tel.: 0960 423070
e-mail: martin.chovanec@aos.sk
Mgr. et Mgr. Erika SZUPERÁKOVÁ
tel.: 0960 422735
e-mail: erika.szuperakova@aos.sk
Ing. Danuša SPILÁ
tel.: 0960 422529
e-mail: danusa.spila@aos.sk

Tlač:

Tlačiareň AOS, Liptovský Mikuláš

Rozširuje:

AOS L. Mikuláš. Nepredajné.
vyšlo 04. 07. 2023
© Akadémia ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika
Registračné číslo: EV 1946/08

„V s
roku 1
začal písa
školy, kto
dnes pripom
rokov od chw
kedy sa na Lipt
zrodila vojenská
vysoká škola.“

V tomto čísle:

- Noví leteckí inžinieri a inžinierky opustili brány Leteckej fakulty
- Vedomostné prijímacie skúšky na AOS
- Štátne záverečné skúšky
- Študent technických odborností opäť úspešný na medzinárodnej konferencii
- Praktické zamestnanie v MSM Land Systems
- Z tvorby našich kadetov
- Študenti vystúpili na Mont Blanc
- Čítajme si
výstava kníh z dotácie Fondu na podporu umenia
- Návšteva predstaviteľov AOS v Taliansku
- AOS súčasťou výročného rokovania k vojenskému vzdelávaniu „Clearing House“
- Spolupráca s americkým tímom CAT
- Kurz organizovaný akadémiou
- Kurzy operačného plánovania v súčinnosti s NATO
- Záverečné oponentské konania projektov výskumu a vývoja
- Stretnutie absolventov školy ročník 1975-79
- Čo ja viem...
- Deti ZŠ zo Spišskej Belej navštívili AOS
- Skrášľovanie vonkajších priestorov akadémie
- Vyraďenie absolventov 5. ročníka vojenskej odbornosti G-20
- 50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove
Príbeh školy - časť 5
- Hĺbkový prieskum vo vodnom prostredí
- Veteránsky výstup na Ďumbier

Editoriál

Tohtoročný jún patril prekonávaniu samých seba, zdolávaniu prekážok i vysokohorských vrcholov. Počas posledného mesiaca akademického roka sme na to mali hneď niekoľko príležitostí. Prvou z nich bol netradičný výstup dvoch našich kadetov na najvyššie položený bod Álp - Mont Blanc, ktorých príbeh vám prinášame v časti Z tvorby našich kadetov. Prečítať si tak môžete svedectvo študentov, ktorí sa rozhodli zmerať si sily s matkou prírodou, siahnuť na dno svojich možností a prekonať samých seba. Patrí im náš obdiv, ale i poďakovanie, lebo svojimi úspechmi prezentujú nielen seba ale i našu školu. Ďalšou z nich bol tradičný Veteránsky výstup na Ďumbier, ktorý bol príležitosťou nevzdať to hneď na začiatku, keďže vyhliadky pre tento deň boli nanajvýš nepriaznivé. Napriek všetkému sa akcia zdarne podarila a našich kadetov preverila v rýchlych reakciách, či dokonca poskytnutí prvej pomoci zranenému. Prekonať samého seba znamená častokrát zapojiť sa i do aktivít, ktoré nie sú vždy veľmi príjemné, no vo výsledku priniesú hodnotu i pozitíva. To si skúsili všetci tí, ktorí sa i tento rok zapojili do brigády okolia našej akadémie a prispeli svojou troškou k vytvoreniu krajšieho pracovného prostredia. Prekonať samého seba nie je však len o prekonávaní prírodných prekážok. Veď zvládnuť úspešne štátnice je tiež veľký adrenalín, ktorý si častokrát vyžaduje siahnuť na dno svojich síl. S tým by určite súhlasili 68 študenti, ktorým sa to tento rok úspešne podarilo. Už o chvíľu si tak prevezmú svoje diplomy a uzavru dôležitú kapitolu svojho života. Prekonávanie prekážok je o vnútornom nastavení a o sile nevzdať to. Jún nám ukázal, že ten, kto vytrvá a nebojí sa zaprieť, si vo výsledku plní sny. Prekážky nás predsa nemôžu zastaviť. Zastaviť sa môžeme len my sami.

-redakcia-

septembri
1973 sa
príbeh
rá si
na 50
rile,
ove
f

AOS V OBRAZOCH

Noví leteckí inžinieri a inžinierky opustili brány Leteckej fakulty

Noví leteckí inžinieri a inžinierky opustili brány Leteckej fakulty v piatok 9. mája za účasti významných hostí, rodičov a priateľov, ako aj členov vedecko-pedagogického zboru.

Promócií sa zúčastnil veliteľ Vzdušných síl OS SR generál major Ing. Róbert Tóth a jeho zástupca brigádnym generál Ing. Pavol Tökölly.

Akadémiu ozbrojených síl na slávnosti reprezentoval rektor doc. Ing. Jozef Puttera, CSc. a prorektor pre vojenské veci plk. gšt. Ing. Štefan Acsai, ktorý 7 absolventov LF TUKE a zároveň kadetov AOS pasoval do prvej dôstojníckej hodnosti „poručík“.

V nasledujúcom období sa pre šiestich z nich stane

miestom výkonu štátnej služby - 81. krídlo Sliač a jeden z nich posilní 51. krídlo Prešov.

Medzi najlepších študentov ročníka sa tak ako minulé roky dostal i kadet AOS, por. Ing. Jaroslav Gahura, ktorý si prevzal cenu dekana za najlepšiu diplomovú prácu v študijnom programe Manažérstvo leteckej dopravy a za všetkých absolventov predniesol slávnostný promočný sľub absolventa štúdia.

text: -sz-, foto: Mima Lamosova

Vedomostné prijímacie skúšky na AOS

Vedomostné prijímacie skúšky sa ako každý rok uskutočnili začiatkom júna.

Počas troch dní a jedného náhradného termínu sa u nás vystriedalo 237 uchádzačov, ktorí si po úspešnom zvládnutí psychotestov a testov fyzickej zdatnosti prišli zmerať sily z vedomostí anglického jazyka i matematiky.

„Z celkového počtu 519 podaných platných prihlášok,

ktoré sa prijímali do konca februára 2023, bolo na prijímačky pozvaných všetkých 271 uchádzačov, ktorí splnili podmienky prijatia do prípravnej štátnej služby profesionálneho vojaka“, uviedla vedúca oddelenia vysokoškolského vzdelávania Ing. Zuzana Brestovská.

Vedomostných prijímacích skúšok sa nakoniec zúčastnilo 237 uchádzačov, z ktorých do prvého ročníka akademického roku 2023/2024 plánuje škola prijať celkovo 180 študentov.

text: -sz-, foto: -ds-

Štátne záverečné skúšky

Posledné júnové dni už tradične patria štátnym záverečným skúškam, v ktorých kadeti zúročia svoje vedomosti získané počas štúdia v inžinierskych a magisterských študijných programoch.

V tomto roku tak pred svojimi komisiami urobilo celkom 68 kadetov.

Za dosahované výsledky počas celého štúdia získalo až 13 kadetov (7 - BOŠ, 2 - ZSZČ, 4 - VSIS) to najlepšie hodnotenie, prospeli s vyznamenaním. Všetkým absolventom blahoželáme.

text: -bm-, foto: -ds-

Študent technických odborností opäť úspešný na medzinárodnej konferencii

V dňoch 13. – 16. júna organizovala poľská „Wojskowa Akademia Techniczna, Warszawa“ konferenciu pod názvom Seminar of the Student's Asosociations FME and FMAA 2023.

Celá konferencia bola pod záštitou dvoch fakúlt: Faculty of Mechanical engineering a Faculty of Mechatronic Armament and Aerospace.

Konferencia mala medzinárodné zastúpenie a zúčastnili sa jej študenti z viacerých krajín, prevažne z Európy, ale napr. aj zo Singapuru. Nechýbalo ani slovenské zastúpenie dvoch študentov z AOS.

Konferencia bola vedená formou súťaže a bola rozdelená do dvoch kategórií: magisterské/inžinierske práce a doktorandské práce, v ktorých bolo predstavených 49 prác.

Našu školu reprezentovali dvaja študenti z katedry strojárstva (študijný program ZSZČ) **voj. 1. st. Bc. Marek Ferenčák** s prácou „Small Unmanned Ground Vehicle With Fuel Cell Technology“, ktorý vo veľkej konkurencii získal 2. miesto v kategórii magisterské/inžinierske práce a **voj. 1. st. bc. Tomáš Kriš** s prácou „The Development Of A Tracked Chassis For an Unmanned Ground Vehicle“.

Obidvaja študenti pracovali pod vedením doc. Ing. Vladimíra Popardovského, PhD.

Slovenský tím AOS sa počas konferencie tešil veľkej pozornosti a uznaniu zo strany usporiadateľa

a súťažiacich. Svojimi praktickými ukážkami prezentovaných prác oslovili svojich kolegov a zaujali ich svojimi odbornými vedomosťami v prednášanej problematike.

Patrí im poďakovanie za vzornú prezentáciu AOS v zahraničí, rovnako ako aj tímu pedagógov, ktorí im vytvárajú priestor vo vede a výskume.

text, foto: mjr. Ing. Vladimír Kadlub

Praktické zamestnanie v MSM Land Systems

Dňa 20. júna sa vybraní študenti 2., 3. a 5. ročníka programu zbraňové systémy, zbrane a ich časti, spolu s pedagógmi z Katedry strojárstva AOS, zúčastnili praktického zamestnania v MSM Land Systems s.r.o v Trenčíne.

Spoločnosť MSM Land Systems s.r.o. je výrobo-opravárenský podnik, ktorý sa špecializuje na opravy vojenskej pásovej a kolesovej techniky pre bezpečnostné zložky štátu (armáda, polícia, hasičské a záchranné zbory), modernizáciu vojenských a špeciálnych vozidiel, predaj náhradných dielov a výrobu mobilných kontajnerov typového radu ISO 1C. Spoločnosť je členom holdingu Czechoslovak Group (CSG), ktorý nadväzuje na tradíciu československého zbrojárskeho priemyslu. Holding podporuje rozvoj tradičných českých a slovenských spoločností, ktoré sa venujú obrannej i civilnej priemyselnej výrobe a obchodu.

Počas zamestnania si mohli študenti obzrieť obrnené vozidlo Aligator Master II a vidieť výrobný proces podvozku ShKH Zuzana 2. Kadetom boli predstavené opravárenské haly, v ktorých sa vykonávajú opravy bojovej pásovej i kolesovej techniky a výroba kontajnerov pre vojenské a tiež „krízové“ použitie.

text, foto: npor. Ing. Tomáš Rázga

Študenti vystúpili na Mont Blanc

Dnes Vám prinášame netradičný článok, v ktorom si prečítate priame svedectvo dvoch mladých mužov, kadetov štvrtého ročníka magisterského štúdia, voj. 1. st. Bc. Tomáša Šmiguru a voj. 1. st. Bc. Michala Végha, ktorí v dňoch 29. 5. až 3. 6. 2023 spoločne uskutočnili výstup na najvyššie položený bod Álp a zároveň aj najvyššie položený bod Západnej Európy - Mont Blanc, ktorý leží na francúzsko-talianskych hraniciach v nadmorskej výške 4 807 m. n. m. a jeho vrchol je pokrytý ľadovcom.

„Na výstup sme sa začali pripravovať už začiatkom roka, v mesiaci január, kedy bolo potrebné zarezervovať si ubytovanie na chatách cestou hore, bez ktorého by nás snežná polícia na Mont Blanc nepustila“, začína rozprávanie jeden z kadetov.

„Pôvodný plán cesty na vrchol zahŕňal cestu zubačkou z nadmorskej výšky 580 m. n. m. na zastávku Le Nid d'Aigle vo výške 2 360 m. n. m. Zároveň sme mali rezervované ubytovanie na vysokohorskej chate Refuge du Goûter 3 815 m. n. m., z ktorej sme mali vyrážať za skorých ranných hodín až na samotný vrchol.

Kedže na nás Alpy nachystali malé „prekvapenie“ v podobe zasnežených koľajníc zubačky, nemali sme na výber a náš plán sme museli prispôbiť tamojším podmienkam.

Celý výstup sme tak museli „vyšlapať po vlastných“, pokračuje Tomáš Š. „Z nazbieraných skúseností sme už vedeli, že nesmieme podceňiť výškové metre a tak sme si na poslednú chvíľu stihli zarezervovať vysokohorskú chatu Tête Rousse 3 167 m.n.m., ktorá sa nachádza pod technicky najnáročnejším a najnebezpečnejším úsekom samotného výstupu.

Ide o žľab, ktorý sa tiež nazýva „smrteľný kuloár“, kde každých 10-15 minút padne nemalé množstvo skál z dôvodu topiaceho sa ľadovca“ dopĺňa informácie Michal V.

Streda 31. máj 2023 bol začiatkový deň výstupu, v ktorom kadetov čakalo 1 900 výškových metrov. O 3:00 h ráno vyrazili z parkoviska, na ktorom nechali zaparkované auto. Hneď od začiatku viedla trasa strmými zjazdovkami, na ktorých nabrali prvé výškové metre.

Vo výške 1 800 m. n. m. sa napojili na trasu zubačky a popri koľajniciach kráčali na konečnú stanicu. Tu si obuli horolezecké mačky a cez snehové polia a „menšiu“ hrebeňovku smerovali k Tête Rousse. „Vo výške 2 800 m. n. m. sme už trochu cítili redší vzduch, kráčali sme pomaly a zadychávali sme sa rýchlejšie“, upresňuje Tomáš Š. Krátko po 13:00 h prišli na prvú chatu Tête Rousse.

Prvá fáza túry tak trvala okolo 10 hodín. Skúsenosti naznačili, že ďalší deň nebude o nič jednoduchší. Poobede sa občerstvili a o 18:00 h si dopriali povinný spánok s budíkom nastaveným na 2:00 h ráno.

„Zobúdžeme sa medzi prvými, v tichosti opúšťame miestnosť na spanie a začíname sa chystať v jedálni. Nikomu extra ješť nechutilo, no nasilu sme zjedli „pár“ orechových tyčíniek. O 2:30 h ráno vyrážame z chaty a po približne 40 min. od chaty sa dostávame ku „smrteľnému kuloáru“, rozvíja svoje rozprávanie Tomáš Š. „V kuloári vládli zimné podmienky a namiesto pádu skál nám hrozila lavína, našťastie kuloár sme za pomoci čeloviek traverzli čo najrýchlejšie a najbezpečnejšie ako sa len dalo“, pokračuje Michal V.

Po traverze ich čakal skalný exponovaný terén a technicky najnáročnejšie pasáže až kým sa nedostali na Refuge du Goûter.

„Na „Goutri“ plánujeme po výstupe prespať, preto si nepotrebné veci skladáme na chate a s ľahšími batohmi naplnenými len s nevyhnutnými vecami ako voda, trochu jedla a potrebné oblečenie, vyrážame za východu slnka na samotný vrchol.

Celá trasa vedie po ľadovci, našťastie chodník bol

„prešlapaný“ a jedinou našou úlohou je kráčať a dávať si pozor na dych. Po pomalej ale istej chôdzi sme sa dostali až na samotný vrchol. Máme šťastie, na vrchole sme boli sami, výhľady sme mali na každú stranu, aj keď ich sem-tam prekryl nejaký oblak.

Pofotili sme výhľady, jeden druhému zablahoželali k úspešnému dosiahnutiu vrcholu a približne o 5 min. naberáme spätný smer. Cestou dole nás zastihli husté biele oblaky. Nebola to žiadna sranda, ak by sme nepoznali cestu späť, ľahko sme mohli zablúdiť, spomína Tomáš Š. „Našťastie sme sa po 3 hodinách vrátili na chatu, kde sme si dali víťaznú večeru, v našom prípade asi aj najdrahšiu.

Približne o 21:00 h sme vyčerpaní, ale spokojní, zaľahli do postele. Už len pár hodín a sme opäť dole“, dopĺňa rozprávanie Michal V.

Zostupový a zároveň posledný deň začali kadeti o 40:00 h ráno, aby prechod „smrteľným kuloárom“ zvládli ešte kým bol zamrznutý (kvôli menšiemu riziku lavín). „Pred samotným zostupom sme totiž vedeli, že cesta smerom nadol býva niekedy náročnejšia než samotný výstup, preto sme zostupovali žľabom s maximálnou opatrnosťou a obozretnosťou, aby sa nikomu z tímu nič nestalo“, uviedol Tomáš Š.

„Po prechode kuloárom sme vedeli, že už máme vyhraté. Už nás nečakala žiadna technická a nebezpečná pasáž. Sviežim krokom sme kráčali dole, no v závere sme mali toho aj my dosť. Jediné čo nás hnalo vpred bol pocit vyzutia horolezeckej obuvi, teplej sprchy a oddychu na karimatke a na záver

degustácia francúzskych vín.

Patrične sme výstup v kempe oslávili a ďalší deň vyrazili späť na Slovensko“, ukončuje rozprávanie Michal V.

A čo dodať na záver? „Výstup na Mont Blanc bol náročný vzhľadom k tomu, že sme začínali v relatívne nízkej nadmorskej výške a bez času na aklimatizáciu a rozloženie výstupu aspoň na 3 dni. Vieme si predstaviť, že pri využití zubačky a rozplánovaní výstupu do viacerých dní, by to zvládla väčšina z nás. My sme ale radi, že to bolo náročnejšie, o to viac si výstup ceníme.

Smelo môžeme konštatovať, že k úspešnému zvládnutiu výstupu nepomohli len naše skúsenosti, ktoré sme nadobudli v rámci voľnočasových aktivít na vysokohorských turistikách, najmä vo Vysokých Tatrách, ale veľkú mieru úspechu na našom výstupe majú aj absolvované predmety počas štúdia na škole, ako napríklad špeciálna telesná výchova, na ktorej sme sa naučili ako pracovať s lezeckým materiálom, ale tiež i vojenská topografia, ktorá nás naučila orientácii v teréne a prácu s mapou, ktorá je nesmierne dôležitá v neznámom prostredí“, vysvetľuje v závere Tomáš Š.

„V neposlednom rade by sme sa chceli poďakovať vedeniu Akadémie ozbrojených síl za poskytnutie dovolenky vo vyššie uvedenom termíne, pretože podmienky, ktoré sme počas výstupu mali, by počas plánovanej dovolenky určite neboli“, ukončuje rozprávanie Michal V.

pripravila: Tomáš Š., Michal V., -sz-

Čítajme si výstava kníh z dotácie Fondu na podporu umenia Vyhodnotenie projektu dotácie na akvizíciu knižnice

V poslednom júnovom týždni sa v akademickej knižnici uskutočnila výstava kníh zakúpených z projektu FPU 22-514-04949 Obnova Zlatého literárneho fondu a doplnenie knižničného fondu v oddelení beletrie Akadémie ozbrojených síl (AOS), ktorý bol realizovaný od 1. 7. 2022 do 30. 6. 2023. Tentokrát ponúkla knižnica netradične usporiadanú výstavku s možnosťou strávenia príjemnej chvíle relaxu, pri ktorej si čitatelia mohli v pohodlných kreslách prečítať poéziu, či prózu domácej a svetovej produkcie. Prezentácia nadobudnutých titulov beletrie pre dospelých dokumentovala naplnenie projektu dotácie FPU zameraného na obnovu knižničného fondu oddelenia beletrie AOS za novšie vydané diela Zlatého literárneho fondu a doplnenie o aktuálne vydávané diela slovenských a zahraničných autorov rôzneho žánru (historické a ženské romány, detektívky a krimi romány, lyrické básne a iné).

Vďaka dotácii z Fondu na podporu umenia v sume 1500,00 Eur a spolufinancovaniu Akadémie ozbrojených síl v hodnote 175,83 Eur pribudlo do knižničného fondu 130 kníh a 3 tituly predplatného časopisov kultúrno-spoločenského charakteru. Časopis Krásy Slovenska je venovaný prírodným krásam a kultúrnym zaujímavostiam Slovenska, turistike, cestovnému ruchu, horolezectvu, jaskyniarstvu, ochrane prírody, či tradíciám. Romboid je časopis pre literatúru a umeleckú komunikáciu. Literárny časopis Rozum informuje o dianí v slovenskej, ale aj zahraničnej

umeleckej literatúre, prináša zaujímavé rozhovory so spisovateľmi a spisovateľkami, recenzie, glosy, eseje a ukážky z pripravovaných literárnych diel. Akademická knižnica vynaložila viac ako 20 % z finančných prostriedkov projektu na tituly vydané s podporou FPU. Jednalo sa o tituly klasickej literatúry: Marína – Detvan, Dcéra Slávy, Eugen Onegin, Sirota Podhradských, a pod. v celkovom počte 27 kníh v hodnote 350,95 Eur. Z celkového počtu nových kníh bola poézia zastúpená 18 titulmi, slovenská próza 57 titulmi a svetová próza 55 titulmi. Všetky knižné tituly boli označené pečiatkou s logom fondu a textom „Z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia“, odborné zaevidované v prírastkovom zozname a sprístupnené čitateľom prostredníctvom online katalógu a vo voľnom výbere v oddelení beletrie. Projekt akvizície bol propagovaný na webových stránkach, v akademickom časopise a prostredníctvom výstav v priestoroch knižnice.

Ciele projektu FPU 22-514-04949 sa akademickej knižnici podarilo splniť a prekročiť o 88 %. Spokojnosť čitateľov sa prejavila vo väčšej návštevnosti oddelenia beletrie, ktorá bola o 44 % vyššia oproti roku 2021. Akademická knižnica touto cestou ďakuje Fondu za finančnú dotáciu na nákup nových kníh a za prínos pri budovaní knižničného fondu AOS. Tituly z krásnej literatúry čakajú na svojich čitateľov v policiach, ku ktorým je voľný prístup v oddelení beletrie. Pracovníci knižnice sa tešia na vašu návštevu.

text: -mm-

Návšteva predstaviteľov AOS v Taliansku

Predstavitelia AOS, prorektor pre vzdelávanie plk. gšt. Ing. Aurel Sabó, PhD. a riaditeľ rektorátu pplk. Ing. Martin Chovanec, PhD., navštívili na základe pozvania partnerskú vzdelávaciu a výcvikovú inštitúciu Armádneho výcvikového veliteľstva a školy aplikovaných vojenských štúdií (Italian Army Training Command and School of Applied Military Studies) v meste Turín.

V rámci svojej návštevy sa venovali systému vysokoškolského vzdelávania dôstojníkov Pozemných síl OS Talianska, ktorý je vykonávaný nielen v Turíne, ale aj na vojenskej akadémii v Modene počas prvých dvoch rokov štúdia. Delegáciu z AOS privítal na pôde vojenskej inštitúcie založenej v roku 1739 brig. gen. Marcello Orsi, riaditeľ centra vzdelávania, ktorý im predstavil školu poskytujúcu vzdelávanie pre cca 1300 študentov.

Počas návštevy boli prerokované možnosti spolupráce hlavne v oblasti ďalšieho vzdelávania, ale aj prípadnej výmeny študentov vysokoškolského vzdelávania v rámci programu ERAZMUS+.

foto, text: pplk. Martin Chovanec

AOS súčasťou výročného rokovania k vojenskému vzdelávaniu „Clearing House“

NATO a konzorcium Partnerstva za mier združujúce vojenské akadémie a inštitúty bezpečnostných štúdií usporiadali v poradí už 12-te rokovanie, ktorého sa zúčastnilo 107 účastníkov z 23 krajín a 62 vzdelávacích a výcvikových inštitúcií krajín NATO a partnerských krajín.

Rokovanie sa uskutočnilo v slovinskom Blede pod záštitou Centra vojenských škôl slovinských ozbrojených síl v dňoch 19. - 22. júna 2023.

AOS je prispievateľom do programu NATO DEEP (Defence Education and Enhancement Program) vo viacerých krajinách (Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Gruzínsko) prostredníctvom pplk. Ing. Martina Chovanca, PhD., Akademičského vedúceho pre oblasť vzdelávania dôstojníkov a poddôstojníkov a jazykového vzdelávania pre OS Bosny a Hercegoviny, ale aj prostredníctvom príslušníkov oddelenia medzinárodných kurzov centra vzdelávania, ktorí sa podieľajú na vzdelávaní dôstojníkov hlavne v oblasti operačného plánovania a v oblasti vojenského plánovacieho a rozhodovacieho procesu na taktickom stupni velenia a riadenia.

text: pplk. Martin Chovanec

Spolupráca s americkým tímom CAT

Katedra spoločenských vied a jazykov poďakovala za spoluprácu americkému tímu CAT z Civil Affairs na čele s kapitánom Travisom Junkinsom a privítala nový 4-členný americký tím, ktorý vedie kapitán John McLaughlin. Nový tím využije v rámci svojej misie nadobudnuté bohaté skúsenosti, keďže na Slovensku už pôsobil v roku 2021.

Tešíme sa na ďalšiu civilno-vojenskú spoluprácu a zefektívňovanie a zintenzívnenie vyučovania anglického jazyka na Akadémii ozbrojených síl.

text, foto: -kh-

Kurz organizovaný akadémiou

- Výcviková organizácia pre operátorov bezpilotných leteckých systémov Simulačného centra v Akadémii ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika organizovala na periodickej báze ďalší odborný kurz.

Je to jediná certifikovaná organizácia v rezorte obrany, ktorá disponuje spôsobilosťou realizácie výcvikov a kurzov operátorov bezpilotných leteckých systémov (UAS) v súlade s pokynmi Úradu vojenského letectva MO SR.

Kurz sa organizoval v dňoch 5. - 20. 6. 2023 pre operátorov UAS z radov profesionálnych vojakov rezortu obrany. Kurz bol rozdelený do troch modulov. Prvý modul bol zameraný na všeobecnú prípravu operátora, v ktorom sa účastníci oboznámili so základmi elektrotechniky, aerodynamiky, avioniky, meteorológie a leteckej frazeológie. Druhý modul bol zameraný na plánovací proces a prípravu misie v podmienkach vzdušného priestoru SR, ako aj na vojenskú legislatívu, normy a vojenské štandardy.

Po desaťdňovej intenzívnej príprave boli znalosti účastníkov preverené formou testu v súlade s mandátovými kritériami prevádzkovej príručky a príručky na výcvik. Po úspešnom zvládnutí teoretického preskúšania, bolo umožnené účastníkom pokračovať v treťom module kurzu, ktorý bol zameraný na praktické vykonanie leteckých misií.

Počas praktického lietania vo vzdušnom priestore bola vykonaná ukážka zásahu vojenskej polície s použitím technických prostriedkov na prerušenie činnosti nelegálneho vniknutia UAS do priestorov vojenských objektov.

- V dňoch 14. – 15. 6. 2023 sa uskutočnili záverečné oponentské konania projektov výskumu a vývoja. Hodnotených bolo 6 projektov a 5 štúdií realizovateľnosti, ktoré boli vypracované riešiteľskými kolektívmi Akadémie ozbrojených síl.

Oponentská rada, ktorej členovia zastupujú konečných odberateľov výsledkov z uvedených projektov, vyjadrila spokojnosť s úrovňou predložených riešení. Zadávatelom požiadaviek na projekty a štúdie realizovateľnosti je Ministerstvo obrany SR prostredníctvom jeho sekcie modernizácie. Tieto zadania odzrkadľujú reálne potreby rezortu obrany.

- Počas júnového víkendu sa na Liptove uskutočnilo stretnutie absolventov VVTŠ, medzi ktorými boli i bývalí učitelia, docenti Jan Maixner, Jaroslav Binka, Milan Vatrál a Jaroslav Macalák.

Takmer 60-ka bývalých študentov odbornosti protiletadlového raketového vojska a rádiotechnického vojska Protivzdušnej obrany štátu navštívila pri tejto príležitosti i Akadémiu ozbrojených síl, kde ich privítal rektor školy doc. Jozef Puttera. Vo svojom príhovore ich oboznámil so súčasným procesom vzdelávania a plánmi školy do budúcnosti a pripomenul tiež, že škola tento rok slávi 50. výročie vzniku vojenského vysokého školstva na Liptove.

ČO JA VIEM

Akadémia ozbrojených síl prijala pozvanie od televízneho štábu a tak sa štyri desiatky kadetov zúčastnili natáčania zábavno-súťažnej šou RTVS s názvom Čo ja viem v bratislavskej Mlynskej doline.

V šou si zmerali sily s takmer 200 vysokoškolákmi, hlavne z nášho hlavného mesta. Moderátorom bol skvelý športový komentátor RTVS Marcel Merčiak, ktorému robili spoločnosť 3 známe osobnosti.

Sme radi, že sme sa mohli zúčastniť tohto projektu, z ktorého finančná výhra putuje vždy na charitatívne účely. Vidieť nás môžete posledný novembrový piatok a prvý decembrový deň na RTVS.

text, foto: -sz-

Deti zo Spišskej Belej navštívili AOS

Náša akadémiu navštívili deti základnej školy, ktorá takisto nesie vo svojom názve meno veľkého človeka a významného Slováka M. R. Štefánika.

Na pôde akademie ich privítal prorektor pre vedu gen. v.v. doc. Ing. Boris Ďurkech, CSc., ktorý im predstavil školu a zaujímavosti o štúdiu i o vojenskom programe.

Kadeti školy si pre deti pripravili organizované stanovišťa, na ktorých si mohli vyskúšať hod granátom, založenie ohňa, či topografiu alebo si pozrieť ukážky zbraní.

text, foto: AOS

Skrášľovanie vonkajších priestorov AOS

Koncom júna sme sa opäť stretli pri spoločnej akcii - úprave vonkajších priestorov našej akademie.

Spolu so zamestnancami, kadetmi a profesionálnymi vojakmi sa nám podarilo vyčistiť priestory akademie pri fontáne, prístupovú cestu od hlavnej brány, cestu a parkovisko B, upratať átrium pri kaplnke, vyčistiť priestor pri pamätníku M. R. Štefánika pred AOS a priestor pri pamätníku v blízkosti Simulačného centra.

Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na skrášlení priestorov našej školy, a tým prispeli k zlepšeniu nášho pracovného prostredia. Verím, že si podobnú akciu ešte niekedy zopakujeme.

text: -sz-, foto: -ds-

Vyradenie absolventov 5. ročníka vojenskej odbornosti G-20

Najvyšší hajtman delostrelectva v regióne Liptova, mjr. Mušínska, v spolupráci s občianskym združením Česká a Slovenská obec delostrelecká zorganizovali dňa 29. júna 2023 slávnostné vyradenie absolventov 5. ročníka delostrelcov. Išlo už o tretiu takúto slávnosť, ktorou pedagogický zbor katedry vojenskej taktiky a operačného umenia, zabezpečujúci vyučovanie budúcich delostrelcov, vyjadruje spokojnosť s dosiahnutými úspechmi svojich kadetov. Ako sa vo svojom príhovore k študentom vyjadril aj delostrelecký hajtman „dnes si Vás už dovoľím oslaviť ako kolegov, lebo zvládnutím štátnych skúšok ste preukázali, že ste toho hodní“.

Prezident ČaSOD, plk. v.v. Kavecký spolu s ostatnými prítomnými delostrelcami za nových delostrelcov – tovaršov prijali voj. Mgr. Benedikta Boboňa, voj. Mgr. Martina Brveníka, voj. Mgr. Patrika Gödölleho, voj. Mgr. Miloša Ištvana, voj. Mgr. Danielu Kocelovú, voj. Mgr. Ivanu Tschampovú a voj. Mgr. Jána Václava.

text: mjr. Ing. Miroslav Mušínska, foto: -ds-

50 rokov vojenského vysokého školstva na Liptove

Príbeh školy - časť 5

V septembri roku 1973 sa začal písať príbeh školy, ktorá si dnes pripomína 50 rokov od chvíle, kedy sa na Liptove zrodila vojenská vysoká škola.

Dnes ju poznáme pod názvom Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika so sídlom v Liptovskom Mikuláši.

Ešte poriadne neodznili premeny, ktoré sa udiali v našej spoločnosti na prelome osemdesiatych a deväťdesiatych rokov minulého storočia, a ktoré významne ovplyvnili aj život Vysokej vojenskej technickej školy (VVTŠ), a už nasledujúce obdobie prinieslo novú zásadnú zmenu a to rozdelenie federálnej republiky.

Prvého januára 1993 vznikom dvoch samostatných štátov, Slovenskej republiky a Českej republiky, a následne aj ich armád, vstúpilo vojenské školstvo na Slovensku do úplne novej etapy svojho vývoja.

Doterajšia spoločná príprava vojenského personálu vo federálnej štruktúre vojenského školstva sa na základe medzištátnej dohody zaisťovala iba do konca školského roka 1992/1993. Preto bolo potrebné zabezpečiť vo vojenských školách na Slovensku kontinuitu štúdia tých smerov a odborov, ktoré sa dovtedy realizovali v školách na území Českej republiky.

Z celkového počtu dvadsiatich vojenských škôl zostali na Slovensku tri vysoké vojenské školy, päť stredných odborných škôl a jedno vojenské gymnázium.

Táto situácia si vyžiadala transformáciu vojenského školstva, ktorej cieľom bola komplexná príprava vojenského personálu v súlade s potrebami novovzniknutej Armády Slovenskej republiky (ASR).

Zákomom Národnej rady SR č.185/1993 Z. z. z 15. júla 1993 bola zriadená **VOJENSKÁ AKADEMIA** (VA) v Liptovskom Mikuláši, ktorá bola vytvorená zlúčením Vysokej vojenskej technickej školy v Liptovskom Mikuláši a Vysokej vojenskej pedagogickej školy v Bratislave. Tým sa študenti oboch škôl stali študentmi Vojenskej akadémie. Stali sa nimi aj študenti, ktorí pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona začali štúdium na Vojenskej akadémii v Brne a na Vysokej vojenskej škole pozemného vojska vo Vyškove. Zároveň po skončení školského roku 1992/1993 boli študenti VVTŠ z Českej republiky prevedení do českých vojenských škôl. Tu je potrebné spomenúť aj ďalšiu významnú skutočnosť, ktorú prinieslo rozdelenie republiky, a to odchod značného počtu vojenských učiteľov VVTŠ českej národnosti do Čiech.

Ešte pred začiatkom školského roku 1993/1994 bol rozkazom prezidenta Slovenskej republiky č. 65/1993 z 31. augusta 1993 Vojenskej akadémii udelený historický

názov „**Slovenského národného povstania**“. Tento názov používala Vojenská akadémia SNP až do prelomu tisícročí.

Úlohou vytvoriť novú Vojenskú akadémiu, tak aby zodpovedala potrebám Armády SR, bol ministrom obrany SR poverený štatutárny zástupca **genpor. Ing. Anton Slimák** - bývalý náčelník Generálneho štábu Československej armády.

genpor. Ing. Anton Slimák

Pre splnenie týchto cieľov boli vo VA už vyššie spomínaným zákonom zriadené štyri fakulty:

Fakulta pozemného vojska (1. F),
Fakulta protivzdušnej obrany (2. F),
Fakulta logistiky (3. F),
Fakulta zabezpečenia velenia (4. F).

Ich kreovaním boli poverení dekan:

plk. Ľubomír Belan, pplk. Vojtech Jurčák,
plk. Rudolf Morávek a pplk. Dušan Repčík.

Asi najzložitejšiu úlohu mal dekan 1. fakulty. Fakulta nemala dostatok kvalifikovaných pedagógov ani žiadnu učebno-výcvikovú bázu. Základy Fakulty logistiky sa vytvárali sčasti na báze bývalej tretej fakulty VVTŠ a podobne ako prvá mala k dispozícii minimálnu učebno-výcvikovú základňu. Zabezpečenie výcvikovej techniky a zariadení, učebných pomôcok ako i doplnenie potrebných odborných učiteľov z radov profesionálnych vojakov v týchto dvoch fakultách prebiehalo niekoľko rokov. Druhá fakulta bola vytvorená fúziou bývalých troch fakúlt VVTŠ zameraných pre potreby PVO a Fakulta zabezpečenia velenia vznikla na základe bývalej Fakulty telekomunikácií. Ich výhodou bolo, že mali k dispozícii kvalifikovaný pedagogický zbor a kvalitnú učebno-výcvikovú bázu.

Študenti školy boli organizovaní v rámci školského pluku a štúdium na všetkých

štyroch fakultách bolo realizované v 5-ročných inžinierskych a magisterských odboroch.

Vznikom VA bolo zrušené Školiace a výcvikové stredisko PVO a z neho sa späť do štruktúry Vojenskej akadémie vrátili výcvikové a prevádzkové jednotky školy i Vojenská stredná škola. Tá sa však v roku 1994 po transformácii vojenských stredných škôl osamostatnila a prešla do podriadenosti Veliteľstva ASR.

Podstatnou úlohou VA sa stala príprava novej generácie veliteľov a vojenských špecialistov, jej vytvorením sa začala prvá etapa transformácie vysokého vojenského školstva, ktorá mala byť zavŕšená v r. 1995.

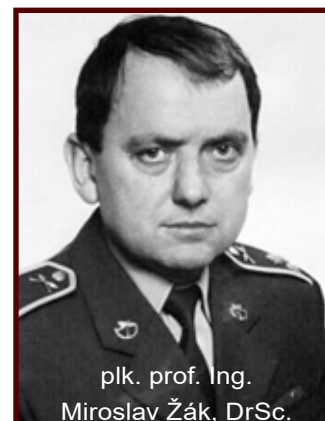
Obdobie do roku 1995 bolo charakteristické najmä intenzívnym rozvojom fakúlt školy, utváraním a stabilizáciou ich katedier a prípravou študijnej dokumentácie.

V akadémii sa začalo vzdelávanie vyšších veliteľov a štábných dôstojníkov v rôznych typoch kurzov a rozbehla sa intenzívna jazyková príprava príslušníkov ASR.

Na svojom začiatku mala:

Fakulta pozemného vojska 11 katedier,
Fakulta PVO 6 katedier
Fakulta logistiky 7 katedier,
Fakulta zabezpečenia velenia 6 katedier.

V roku 1994 po kreovaní nového Akademického senátu školy, ktorému predsedal pplk. Ing. Igor Vítáz, CSc., bol do funkcie rektora zvolený **plk. prof. Ing. Miroslav Žák, DrSc.**, ktorý túto funkciu zastával do roku 1997.

plk. prof. Ing.
Miroslav Žák, DrSc.

V tom istom roku sa uskutočnili aj voľby dekanov jednotlivých fakúlt, ktoré v 1., 3. a 4. fakulte potvrdili vo funkcii dovtedy

poverených dekanov a v 2. fakulte bol za dekana zvolený plk. doc. Ing. Stanislav Prečuch, CSc.

Od vzniku Vojenskej akadémie škola v prvom rade plnila úlohy spojené so vzdelávaním, súvisiace najmä s prípravou študentov v nových študijných odboroch pozemného vojska a logistiky a s prípravou novej študijnej dokumentácie.

Všetkým fakultám bolo postupne priznané právo vykonávať štátne skúšky, uskutočňovať postgraduálne štúdium a právo uskutočňovať habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie profesorov.

Fakulta logistiky vytvorila v r. 1995 detašované pracovisko v Trenčíne, ktoré sa zameriavalo na prípravu špecialistov zbrojného priemyslu a položila základy Trenčianskej univerzity v Trenčíne.

V marci 1996 bol otvorený prvý **Vyšší akademický kurz Generálneho štábu** pre prípravu vysokých dôstojníkov ASR v histórii samostatnej armády. Postupne boli otvárané aj ďalšie typy kurzov pre rôzne skupiny profesionálnych vojakov.

Prípravu v kurzoch zastrešoval Ústav stratégie obrany, ktorý vznikol v r. 1995 ako súčasť prvej fakulty. Neskôr, v roku 2002, prevzalo gesciu nad kariérnymi kurzmi novozriadené Centrum kariérneho rozvoja.

S cieľom zvýšiť jazykovú pripravenosť príslušníkov Armády Slovenskej republiky a v súlade s rozhodnutím Ministerstva obrany Slovenskej republiky sa začalo na Vojenskej akadémii od roku 1997 cudzojazyčné vzdelávanie v rôznych druhoch jazykových kurzov v súlade s normami NATO STANAG 6001.

Významným dátumom v živote školy je i 1. júl 1997, kedy na škole začala svoju činnosť duchovná služba.

Rozkazom prezidenta Slovenskej republiky Michala Kováča č. 94 zo dňa 22. decembra 1997 bola Vojenskej akadémii prepožičaná bojová zástava.

Na ďalší vývoj Vojenskej akadémie mal zásadný vplyv v roku 2002 schválený dokument rozvoja slovenskej armády **Model 2010**. Okrem toho, že k roku 2006 mala byť armáda plne profesionálna, priniesol veľa zmien do štruktúry ozbrojených síl. Výrazne sa znížili požiadavky na vzdelanie a početnosť dôstojníckeho zboru, čo sa odrazilo aj vo vojenskom školstve. Miesto inžinierov a magistrov sa výučba začala preorientovávať iba na bakalárske vzdelanie a v posledné roky existencie akadémie sa zastavilo i prijímanie nových študentov. Škola sa od roku 2002 začala opäť reorganizovať. Okrem zníženia počtu študentov sa znižoval aj personál školy.

Kým v roku 1993 mala škola spolu na štyroch fakultách 30 katedier, tak v roku 2003 ich bolo už iba 22 a ich počet sa znižoval aj v nasledujúcich rokoch. Dôsledky týchto rozhodnutí posúdi iba história.

Počas svojej desaťročnej existencie opustilo brány Vojenskej akadémie viac ako 3000 nových vojenských profesionálov pre väčšinu druhov vojsk Armády Slovenskej republiky okrem letectva.

V roku 2004 bola Vojenská akadémia na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 455/2004 Z. z. zrušená, jej úlohy prevzali Akadémia ozbrojených síl a Národná akadémia obrany. Ale o tom až v ďalšej časti Príbehu školy.

Štruktúra fakúlt VA podľa zákona č185/93 a ich dekani v rokoch 1993 - 2004

Fakulta pozemného vojska

plk.doc. Ing. Ľubomír BELAN, CSc.	1993 - 1997
plk. doc. Ing. František BARTKO, CSc.	1997 - 2000
plk. doc. Ing. Ján KURUCZ, PhD.	2000 - 2003
plk. doc. Mgr. Ing. Milan DROPPA, CSc.	2003 - 2004

Fakulta protivzdušnej obrany

plk. doc. Ing. Vojtech Jurčák, CSc.	1993 - 1994
plk. doc. Ing. Stanislav Prečuch, CSc.	1994 - 1995
plk. gšt. doc. Ing. Štefan Jagerčík, CSc.	1995 - 1997
plk. doc. Ing. Vojtech Jurčák, CSc.	1997 - 2000
plk. doc. Ing. Milan Sopóci, CSc.	2000 - 2003
plk. doc. Ing. Vojtech Jurčák, CSc.	2003 - 2004

Fakulta logistiky

plk. doc. Ing. Rudolf Morávek, CSc.	1993 - 1997
plk. doc. Ing. Martin Petruš, PhD.	1997 - 2003
plk. prof. Ing. Vladimír Bella, CSc.	2003 - 2004

Fakulta zabezpečenia velenia

plk. doc. Ing. Dušan Repčík, CSc.	1993 - 2000
plk. doc. Ing. Jozef Štulrajter, CSc.	2000 - 2004

Prvým kaplánom sa stal mjr. ThDr. Stanislav Šverha, ktorý svojou činnosťou významne prispel k zriadeniu vojenskej farnosti v r. 2004.

V roku 1999 sa po dvanástich rokoch na Slovensku konal športový sviatok vysokoškolákov - **Svetová zimná univerziáda Poprad-Tatry**. Vojenská akadémia sa stala počas jej konania „univerziádnou dedinou“ pre viac ako 1400 športovcov zo 40 krajín.

Po Vojenskej leteckej akadémii v Košiciach sa v roku 2000 i vo Vojenskej akadémii otvorilo **Centrum simulačných technológií**, ktoré umožňovalo simulovať vojenské cvičenia podporované počítačmi.

Využívanie simulačných technológií umožňovalo výcvik veliteľov a štábov pri riešení rôznych bojových situácií ako i operácií krízového manažmentu. Súčasne viedlo k zníženiu nákladov na materiál, personál a k zníženiu prostriedkov potrebných na reálny výcvik.

Tesne pred vstupom Slovenskej republiky do NATO v roku 2004 bol vo Vojenskej akadémii otvorený britsko-holandský kurz pre strednú a východnú Európu - **JSOC CEE**, ktorý poskytoval nižším štábnym dôstojníkom veliteľské a štábne vzdelanie pre pôsobenie v mnohonárodnom prostredí pri rôznych druhoch vojenských operácií.

Rektori Vojenskej akadémie

gen.por. Ing. Anton Slimák, poverený štatutár	1. 9. 1993 - 26. 4. 1994
plk. prof. Ing. Miroslav Žák, DrSc.	27. 4. 1994 - 26. 4. 1997
plk. gšt. doc. Ing. Štefan Jagerčík, CSc.	27. 4. 1997 - 30. 11. 1999
plk. doc. Ing. Miroslav Líška, CSc.	1. 12. 1999 - 30. 11. 2002
plk. gšt. prof. Ing. Michal Pružinský, CSc. (poverený rektor)	1. 12. 2002 - 14. 4. 2003
plk. gšt. prof. Ing. Michal Pružinský, CSc.	15. 4. 2003 - 31. 8. 2004

V histórii Vojenskej akadémie stáli na jej čele štyria rektori, ale iba prvý z nich pôsobil v tejto funkcii celé štvorročné funkčné obdobie.

Spracoval:
Ing. Ladislav Zahradník
Pramene:
Ján Štaigl:
História vojenského školstva
30. výročie vzniku VVŠ v Liptove
archív: AOS
archív: autora

Híbkový prieskum vo vodnom prostredí

Na základe vzájomnej spolupráce medzi rotou híbkového prieskumu (rHPs) 65. prieskumného práporu a Katedrou telesnej výchovy a športu AOS sa uskutočnilo cvičenie v rámci špeciálnej telesnej výchovy, obsahom ktorého bolo vojensko-praktické plávanie, ovládanie bezmotorových plavidiel, vodná záchrana a plávanie v silnom prúde.

Cvičiaci si osvojili základné plavecké štýly a zručnosti, combat plávanie, vodnú záchranu topiaceho sa a ovládanie bezmotorových plavidiel na otvorenej vode v Liptovskej Mare.

Počas špeciálnej telesnej výchovy navštívili príslušníci rHPs Areál vodného slalomu v Liptovskom Mikuláši, kde sa venovali nácviku plávania v silnom prúde, prekonávaniu divokej rieky, nácviku záchrany života v nej a zdokonaľovaniu presunov na divokej vode pomocou bezmotorových plavidiel.

Vyvrcholením celého týždňa bol nácvik taktickej činnosti skupín híbkového prieskumu v podvečerných až nočných hodinách v otvorenej vode. Jednotlivé skupiny sa museli vysporiadať s brodením cez vodnú prekážku, taktickým vstupovaním a vystupovaním z vodnej hladiny a riešením modelových situácií nad vodnou hladinou. Všetky aktivity museli skupiny absolvovať v otvorenej vode len pomocou vlastných síl vo vojenskom výstroji s batohom a zbraňou. Podmienky im pritom sťažovala i samotná príroda nízkou teplotou vody i ovzdušia a postupne sa znižujúcou viditeľnosťou.

text, foto: -KTVŠ-

Veteránsky výstup na Ďumbier

V sobotu 24. júna sa uskutočnil 5. ročník veteránskeho výstupu na najvyššiu horu Nízkych Tatier - Ďumbier (2024m) a na Chatu gen. M. R. Štefánika.

Cieľom podujatia bolo pripomenúť si osobnosť významného Slováka, Milana Rastislava Štefánika, vzdať hold jeho činom i všetkým vojnovým veteránom.

Hoci počasie nebolo ideálne, akcie sa popri hlavných predstaviteľoch rezortu obrany na čele s ministrom Martinom Sklenárom zúčastnila i početná skupina z Akadémie ozbrojených síl, ktorú tvorilo vyše 50 kadetov doprevádzaných zamestnancami akadémie.

V rámci programu si účastníci výstupu pri Pamätníku SNP pri Chate Milana Rastislava Štefánika uctili pietnou spomienkou všetkých hrdinov národného boja za oslobodenie a súčasne aj novodobých veteránov.

Výnimočným aktom tohto ročníka bolo inštalovanie Lavičky cti, ktorú zabezpečila Vojenská podporná nadácia a posvätil ju plukovník Viktor Sabo, vojenský biskup a generálny duchovný Ústredia ekumenickej pastoračnej služby.

Napriek zlému počasiu to naši kadeti zvládli a dokonca pomohli zranenému príslušníkovi rezortu obrany pri zostupe ťažkým terénom. Akcia tak bola opäť príležitosťou v dobrom svetle reprezentovať našu AOS.

text: -sz-, foto: JUDr. Tomáš Martaus